

PODSUMOWANIE I UZASADNIENIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA STRATEGII ROZWOJU GMINY POŁANIEC NA LATA 2021-2030

1. Wstęp

Przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko był projekt dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.), zwanej dalej *ustawą ooś*, przez strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu, obejmujące w szczególności:

- a) uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- b) sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- c) uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- d) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Zgodnie z art. 55 ust. 4 *ustawy ooś*, organ opracowujący projekt przekazuje przyjęty dokument wraz z podsumowaniem właściwym organom (tj. regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska oraz państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu). Podsumowanie to, na podstawie art. 55 ust. 3 *ustawy ooś*, powinno zawierać uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
- 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58,
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski,
- 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Niniejszy dokument stanowi podsumowanie przeprowadzonego postępowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030.

2. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Strategia Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030 określa plany rozwojowe w perspektywie najbliższych dziesięciu lat. Z tego powodu część z wymienionych przedsięwzięć oraz kierunki działań określone są w sposób ogólny oraz nie odnoszą się do konkretnej lokalizacji i zakresu czasowego. Ponadto przedmiotowy dokument nie precyzuje szczegółowych informacji na temat parametrów technicznych i rozwiązań technologicznych. Zauważa się, że na stopień realizacji wskazanych projektów kluczowych wpływ mają nie tylko uwarunkowania finansowe, ale również aspekty dotyczące ciągłego postępu technologicznego, pozwalającego na stosowanie rozwiązań o jak najmniejszym wpływie na środowisko przyrodnicze.

Przedsięwzięcia wskazane w Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030 nie będą realizowane w granicach obszaru Natura 2000 – Tarnobrzaska Dolina Wisły, a ich wpływ na środowisko, w tym zdrowie ludzi ocenia się jako pozytywny. Niemniej jednak, Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030 wymienia następujące warianty rozwiązań alternatywnych:

- Warianty lokalizacji,
- Warianty konstrukcyjne i technologiczne,
- Warianty organizacyjne,
- Warianty „0” (brak realizacji inwestycji).

W przypadku ostatniego rozwiązania należy zaznaczyć, iż brak podjęcia działań również może skutkować negatywnym wpływem na środowisko. Ponadto zaznacza się wymóg przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla każdego kluczowego działania oraz przedstawienia w nim alternatywnych rozwiązań w sposób szczegółowy i precyzyjny.

W przypadku realizacji przedsięwzięć należy wybrać najkorzystniejszy wariant, o najmniejszym stopniu ingerencji w środowisko przyrodnicze. Zaznacza się, iż odstępianie od realizacji działania wpłynie negatywnie na wszystkie komponenty środowiska, ponieważ jak wykazano w prognozie oddziaływania na środowisko, wyznaczone zadania wpłyną w sposób długoterminowy, stały i pozytywny na wszystkie elementy środowiska przyrodniczego.

3. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Strategia rozwoju gminy jest głównym dokumentem określającym cele i kierunki rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, dzięki którym możliwa jest realizacja wizji i misji rozwoju. Rolą planowania strategicznego jest eliminowanie istniejących barier rozwojowych przy jednoczesnym wykorzystywaniu lokalnych atutów. Zawiera również informację, w jakim kierunku gmina będzie się rozwijać przez najbliższe kilka lat. Jednym z kluczowych elementów jest możliwość pozyskania środków zewnętrznych w celu realizacji określonych inwestycji. Strategia Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030 wyznacza następujące cele strategiczne:

- Wyższa jakość życia wraz z dostępem do usług, możliwością rozwoju zawodowego oraz dbałością o dziedzictwo kulturowe,
- Zadbana i funkcjonalna przestrzeń publiczna z uwzględnieniem terenów zielonych oraz miejsc turystycznych,

- Wysoki poziom przedsiębiorczości oraz wsparcie małych firm poprzez wykorzystanie szans rozwojowych,
- Ochrona środowiska naturalnego.

Wyżej wymienione cele stanowią podstawę do realizacji wyznaczonej wizji rozwoju: *Gmina Połaniec – wieloaspektowy rozwój w kierunku przedsiębiorczości. Gmina Połaniec prowadząca zarządzanie oparte na wsparciu indywidualnych inicjatyw społeczno-gospodarczych, wykorzystujących potencjał regionu i tworzących nowe miejsca pracy; rozwijająca infrastrukturę techniczną, rekreacyjną, oświatową, ofertę kulturalną i sportową w kierunku promocji atrakcyjności Gminy dla mieszkańców i turystów, przy jednoczesnym pozytywnym oddziaływaniu na środowisko; zapewniająca mieszkańcom szeroki zakres usług dopasowanych do ich potrzeb, w tym zdrowotnych oraz społecznych.*

Zgodnie z ustaleniami Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach (pismo znak WOO-III.410.22.2022.KW.2, WOO-III-411.12.2022.KW) oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo znak: NZ.9022.5.47.2022) wystąpiła konieczność opracowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030.

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny uzgodnił następujący zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030:

1. Przedmiotowa prognoza winna spełniać wymogi określone w art. 51 ust. 2 pkt 1,2,3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2. Informacje zawarte w prognozie winny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz uwzględniać przewidywane znaczące oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi, z uwzględnieniem ochrony powietrza, wód gruntowych i podziemnych oraz ochrony przed hałasem na etapie realizacji przewidzianych zadań inwestycyjnych.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach uzgodnił następujący zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030:

1. Treść prognozy oddziaływania na środowisko musi być zgodna ze wskazaniem zawartymi w art. 51 ww. ustawy. Żaden z elementów zawartych w tym artykule nie może zostać pominięty w prognozie, a w przypadku gdy nie ma odniesienia do treści założeń projektu dokumentu, należy podać stosowną informację wraz z uzasadnieniem.

2. Należy scharakteryzować zasoby przyrodnicze i ocenić aktualny stan środowiska na analizowanym terenie. Na tej podstawie należy określić aktualne uwarunkowania środowiskowe w kontekście możliwości realizacji proponowanych w projekcie dokumentu zadań inwestycyjnych. Wymagana jest analiza i ocena wpływu realizacji założeń projektu dokumentu na wszystkie elementy środowiska ze wskazaniem, w jaki sposób i w jakiej skali przyjęte rozwiązania mogą przekształcić środowisko. Ocena musi odnosić się do wszystkich planowanych działań inwestycyjnych, a w szczególności do założeń projektu dokumentu wyznaczających ramy dla realizacji przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września

2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Należy także przeanalizować oddziaływania skumulowane, biorąc pod uwagę istniejące i planowane działania inwestycyjne oraz zaproponować stosowne rozwiązania chroniące środowisko. Wyniki analizy i oceny prognozy, wskazanym jest przedstawić także na załączniku mapowym do prognozy. W przypadku planowanych przedsięwzięć, w stosunku do których zostały już przeprowadzone (lub są w trakcie) postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko na etapie procedury uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wskazane jest odpowiednie wykorzystanie wyników tych ocen w prognozie.

3. Należy dokonać analizy i oceny wpływu planowanych w projekcie dokumentu zadań inwestycyjnych na formy ochrony przyrody, w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1-9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody występujące na terenie gminy Połaniec takie jak: obszar Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH180049, pomniki przyrody oraz strefy ochrony ostoi. W analizie i ocenie dot. w/w form ochrony przyrody należy uwzględnić obowiązujące warunki ochrony wynikające z ustawy o ochronie przyrody oraz stosownych aktów prawa miejscowego. Dla obszaru Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły w prognozie należy ocenić wpływ założeń projektu dokumentu na stan i funkcjonowanie w/w obszaru, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz jego integralność i powiązania z innymi obszarami. Przy analizie dotyczącej wpływu planowanych zadań na środowisko, w tym na obszar Natura 2000, koniecznym jest wskazanie nie tylko samego charakteru oddziaływań, ale również określenie czy są one znaczące. Należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 55 ust. 2 ustawy o oś projekt dokumentu nie może zostać przyjęty, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że jego realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000, a nie zostaną spełnione łącznie wszystkie przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy o ochronie przyrody. W przypadku stwierdzenia takich oddziaływań należy zatem zbadać i opisać w prognozie kwestię wypełnienia ww. przesłanek. Ponadto w prognozie oddziaływania na środowisko należy również ocenić czy i w jakim stopniu realizacja założeń powyższego dokumentu będzie oddziaływać na pozostałe formy ochrony przyrody takie jak pomniki przyrody oraz strefy ochrony ostoi. Dane w zakresie obowiązujących przepisów dotyczących form ochrony przyrody dostępne są na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach <https://www.gov.pl/web/rdos-kielce>, w zakładce: Co robimy – Ochrona przyrody – Formy ochrony przyrody, a także w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody (<http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>). Informacje o formach ochrony przyrody można również uzyskać na wniosek o udostępnieniu informacji o środowisku na zasadach przewidzianych przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...). Z analizy i oceny prognozy musi wynikać, czy realizacja założeń projektu dokumentu w zakresie planowanych zadań inwestycyjnych nie będzie naruszać warunków ochrony form ochrony przyrody występujących na terenie gminy Połaniec oraz czy nie spowoduje znacząco negatywnego wpływu na te zasoby przyrodnicze.

4. Wymagana jest analiza i ocena wpływu oraz skutków realizacji projektu dokumentu także w kwestiach:

- ochrony różnorodności biologicznej, np. ekosystemów dolin rzecznych, łąkowych, zadrzewień;
- ochrony zdrowia ludzi oraz jakości życia mieszkańców;

- chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów ze wskazaniem założeń projektu, które mogą spowodować naruszenie zakazów, o których mowa w art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody;

- ochrony korytarzy ekologicznych, w tym Południowo-Centralnego Korytarza Ekologicznego Góry Świętokrzyskie i Dolina Wisły KPdC-3B;

- ochrony wód powierzchniowych, w tym m.in. rzek: Wisła, Czarna, Ciek od Okrągłej, Śmierdziączka, Strumień, Wschodnia, a także wód podziemnych, a także ujęć wód i ich stref ochronnych;

- ochrony jakości powietrza, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi;

- ochrony gleby i rzeźby terenu;

- ochrony krajobrazu;

- ochrony klimatu, m.in. w zakresie analizy założeń projektu dokumentu mających wpływ na łagodzenie skutków zmian klimatu oraz służących adaptacji do tych zmian;

- gospodarki ściekami, w tym odprowadzania i oczyszczania wód opadowych,

- gospodarki odpadami, z uwzględnieniem segregacji odpadów i ich odzysku;

- ochrony przed powodzią oraz skutkami suszy;

- ryzyka wystąpienia poważnych awarii.

5. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. D ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), w prognozie należy przeanalizować i ocenić czy projekt dokumentu uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Między innymi, istotne jest przeprowadzenie analizy czy i w jaki sposób w projekcie dokumentu zostały uwzględnione cele środowiskowe określone w aktualizacji „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911 z późn. zm.).

6. Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), w prognozie należy przedstawić:

- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;

- rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie jak również kompensację przyrodniczą w przypadku prognozowanych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na przyrodę mogących być rezultatem realizacji dokumentu, zaproponowane działania muszą być poprzedzone szczegółowymi analizami i poparte wnioskami z tych analiz;

- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku takich rozwiązań.

7. Prognoza powinna zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym, odnoszące się do każdego elementu prognozy. Jego podstawowym zadaniem jest ułatwienie udziału w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko analizowanego projektu dokumentu wszystkim zainteresowanym, także tym osobom, które nie posiadają specjalistycznej wiedzy z zakresu ochrony środowiska, chcą poznać wyniki i wnioski z oceny, a także uczestniczyć w dyskusji nad ustaleniami określonego dokumentu i jego wpływem na zmiany stanu środowiska.

8. Informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane m.in. do zawartości i stopnia szczegółowości projektu dokumentu. Ponadto, zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...) w prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

9. Zgodnie z art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), organ opracowujący projekt dokumentu bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko. Zatem w projekcie należy uwzględnić ustalenia wynikające z prognozy, które określają warunki realizacji dokumentu pozwalające na uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska.

10. Prognoza oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. g ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...) powinna zawierać datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów. W oparciu o art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f w/w ustawy prognoza powinna również zawierać oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 tej ustawy. Oświadczenie, które stanowi załącznik do prognozy, powinno zawierać klauzulę, o której mowa w art. 74a ust. 3 cyt. Ustawy oraz być opatrzone stosownym podpisem autora prognozy lub kierującego zespołem autorów prognozy.

11. W odniesieniu do planowanych zadań termomodernizacyjnych, projekt dokumentu powinien uwzględniać zapisy dotyczące wymogów wynikających z ustawy o ochronie przyrody w zakresie ochrony gatunkowej zwierząt, zwłaszcza ptaków i nietoperzy, które mogą zasiedlać budynki objęte pracami budowlanymi. Przydatne informacje w tym zakresie dostępne są na stronie Internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (<https://www.gov.pl/web/gdos>) w zakładce: Co robimy, Ochrona przyrody, Ochrona ptaków i nietoperzy.

Ponadto, zakres prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030 wskazany został w art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś. Zgodnie z tym, zawiera ona:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,

- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Ponadto prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,

- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne,
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Co więcej, przedstawia ona:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Celem prognozy oddziaływania na środowisko było określenie skutków realizacji zadań wskazanych w Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030. Pozwoliła ona również na określenie zgodności wskazanych działań z aspektami z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego. Ponadto możliwe było wskazanie alternatywnych rozwiązań dla zadań inwestycyjnych, w przypadku których przewiduje się negatywny wpływ na środowisko oraz proponowanych czynności mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą.

Wykazano, że założenia strategii rozwoju są zgodne z następującymi dokumentami nadrzędnymi na poziomie międzynarodowym, krajowym i regionalnym: Agendą 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku), Polityką ekologiczną państwa 2030, Planem Zarządzania ryzykiem Powodziowym, Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Aktualizacją programu wodno-środowiskowego kraju, Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy, Strategią Zrównoważonego Transportu do 2030 roku, Strategią rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030, Polityką Energetyczną Polski do 2040 r., Aktualizacją Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.), Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2022, Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+, Planem Zagospodarowania Województwa Świętokrzyskiego, Programem ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025, Programem ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych oraz Programem ochrony środowiska dla Powiatu Staszowskiego na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030.

Dokonano charakterystyki poszczególnych elementów gminy, tj. położenia administracyjnego, zasobów wodnych, gleb, jakości powietrza, zasobów przyrodniczych, form ochrony przyrody, zabytków, klimatu akustycznego, pola elektromagnetycznego oraz awarii przemysłowych.

W Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030 przewiduje się realizację działań, które mogą oddziaływać na środowisko, jednakże będą to głównie oddziaływania o charakterze pozytywnym lub neutralnym. Zaznacza się możliwość wystąpienia negatywnych skutków, lecz tylko w początkowym etapie prac budowlanych poszczególnych przedsięwzięć. W przypadku braku realizacji kluczowych inwestycji przewiduje się następujące negatywne oddziaływania:

- pogorszenie jakości życia mieszkańców oraz warunków bezpieczeństwa w przypadku zaniechania budowy systemu obwodnic Połanica, przede wszystkim poprzez zwiększenie emisji spalin, hałasu oraz wysoki stopień natężenia ruchu,
- wzrost natężenia hałasu oraz ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w przypadku niepodjęcia działań w zakresie infrastruktury drogowej oraz zakupu pojazdów niskoemisyjnych,
- niezachowanie odpowiedniego stanu obiektów dziedzictwa kulturowego przy braku realizacji działań dotyczących renowacji i adaptacji zabytkowego zespołu parkowo-dworskiego w miejscowości Ruszcza,
- pogorszenie stanu środowiska poprzez odprowadzanie ścieków wprost do środowiska, co stanowi zagrożenie sanitarne i ekologiczne, a ponadto oddziałuje na poziom i jakość życia mieszkańców w przypadku braku realizacji przedsięwzięć w obszarze infrastruktury technicznej,
- pogorszenie stanu środowiska w przypadku nie wdrożenia przedsięwzięć związanych z instalacją odnawialnych źródeł energii,
- wzrost zużycia wody w przypadku braku realizacji zadania dotyczącego budowy instalacji do czerpania wody i zbiorników magazynujących wodę,
- brak rozwoju terenów zielonych i tym samym ostoi dla zwierząt oraz skupisk roślin przyjaznych ptakom i owadom oraz obszarów pełniących funkcję rekreacyjno-wypoczynkową dla lokalnej społeczności,
- dalszą emisję niebezpiecznych substancji, zwiększenie zapotrzebowania na energię cieplną i jej zużycie w budynkach w przypadku braku realizacji działań z zakresu termomodernizacji budynków,
- spadek poziomu i jakości życia mieszkańców, w tym osłabienie więzi społecznych w związku z brakiem działań z zakresu budowy obiektów kulturowych, sportowych oraz rekreacyjnych,
- zwiększenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska spowodowanych niewystarczającą świadomością ekologiczną mieszkańców oraz niedostateczną promocją dobrych praktyk,
- niekorzystny wpływ na relację społeczeństwo-środowisko oraz zakłócenie spójnego kształtowania polityki przestrzennej w gminie w przypadku braku odpowiedniego poziomu planowania przestrzennego,

- zagrożenie bezpieczeństwa mieszkańców spowodowane brakiem budowy nowych oraz zabezpieczenia istniejących wałów przeciwpowodziowych,
- dalsze wykorzystywanie paliw kopalnych generujących szkodliwe zanieczyszczenia dla środowiska i zdrowia mieszkańców spowodowane brakiem inwestycji w ramach odnawialnych źródeł energii,
- zwiększenie ryzyka zanieczyszczenia środowiska naturalnego, w tym gleb i wód podziemnych, spowodowanych brakiem rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej, co może wpłynąć na nieosiągnięcie wyznaczonych celów środowiskowych dla poszczególnych JCW,
- zagrożenie występującej różnorodności biologicznej oraz form ochrony przyrody.

Wyznaczone cele i kierunki działań pełnią istotną rolę w kształtowaniu odpowiedniego poziomu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego. Odstąpienie od ich realizacji może negatywnie wpłynąć na wdrażanie ekologicznych rozwiązań. Ponadto są one spójne z dokumentami nadrzędnymi, w związku z czym spełnienie zadań inwestycyjnych wydaje się konieczne i w pełni uzasadnione. Działania określone w dokumencie strategii przyczynią się do poprawy stanu środowiska przyrodniczego, poziomu i jakości życia mieszkańców oraz sytuacji gospodarczej gminy.

4. Opinie właściwych organów

Zgodnie z art. 55 ust. 4 *ustawy o oś*, organ opracowujący projekt bierze pod uwagę opinie organów, o których mowa w art. 57 i 58, tj.:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach,
- Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach, pismem z dnia 4 maja 2022 r., znak: WOO-III.410.22.2022.KW.1 przedłużył termin rozpatrzenia wniosku o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030 do dnia 31 maja 2022 r. Następnie, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach, pismem z dnia 30 maja 2022 r., znak: WOO-III-410.22.2022.KW.2, WOO-III.411.12.2022.KW uzgodnił brak możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030. Pismem z dnia 8 września 2022 r., znak: WOO-III. 410.3.23.2022.KW.2, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach zobowiązała do uzupełnienia informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030. W konsekwencji w dniu 28 października 2022 r., pismem znak: WOO-III.410.3.23.2022.KW.3, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach wskazał, że zapisy prognozy ustalają, iż realizacja założeń projektu dokumentu po uwzględnieniu wszystkich działań minimalizujących nie spowoduje znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na formy ochrony przyrody, jednocześnie zaznaczając, że wydana opinia nie zwalnia z przeprowadzenia procedur dotyczących oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko zgodnie z przepisami *ustawy o oś*, a także uzyskania stosownych zezwoleń w zakresie ochrony

gatunkowej zwierząt, roślin i grzybów na podstawie ustawy o ochronie przyrody, jeżeli taka konieczność wyniknie na etapie konkretyzowania działań inwestycyjnych.

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w ciągu 30 dni nie wniósł uwag do przedłożonej prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030.

5. Zgłoszone uwagi i wnioski podczas konsultacji społecznych

Na podstawie art. 54 ust. 2 *ustawy o oś*, organ opracowujący projekt zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami działu III – rozdziałów 1 i 3.

Proces konsultacji projektu Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko trwał 21 dni, tj. w dniach 04.07.2022 r. – 24.07.2022 r. i został ogłoszony na stronie internetowej: <https://portal.polaniec.eu/aktualnosci/konsultacje-spoeczne.html>.

Do ww. wspomnianych dokumentów uwagi można było wnosić poprzez zamieszczony formularz uwag na adres e-mail: magdalena.sienkowska@poczta.polaniec.eu lub osobiście w sekretariacie Urzędu Miasta i Gminy Połaniec, ul. Rusczańska 27, 28-230 Połaniec. W trakcie trwania procesu konsultacji społecznych zgłoszono uwagi przedstawione w poniższej tabeli.

Lp.	Rozdział/numer strony/punkt, do którego odnosi się uwaga	Obecny zapis	Propozycja zmiany	Uzasadnienie	Stopień uwzględnienia
1.	Rozdział 3.2/strona 23/ pkt.9 (mocne strony)	Występowanie złóż siarki, wpływających na potencjał gospodarczy Gminy.	Wykreślić pkt. 9 w rubryce mocne strony a w zamian w rozdziale 3.2/strona 23/ w rubryce zagrożenia dodać pkt. 5 o treści Występowanie złóż siarki zagraża rozwojowi rolnictwa i Strefy Inwestycyjnej.	Wobec sprzeciwu mieszkańców gminy w stosunku do uruchomienia wydobycia siarki trudno uznać że złoża siarki są mocną stroną określającą segmenty oraz aspekty, które wyróżniają gminę i sprawiają, że staje się ona w oczach odbiorcy bardziej atrakcyjna. Wręcz przeciwnie,	Uwaga uwzględniona częściowo

				<p>pogarszając sytuację gminy w zakresie rozwoju gospodarczego.</p> <p>Perspektywa uruchomienia wydobycia siarki stanowi główną barierę w zagospodarowaniu przygotowanej przez gminę strefy inwestycyjnej.</p> <p>Stanowi również hamulec w zakresie rozwoju budownictwa mieszkaniowego i rolnictwa.</p>	
--	--	--	--	--	--

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 1057), konsultacje projektu Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030 trwały przez okres min. 35 dni, tj. w dniach 29.03.2022 r. – 02.05.2022 r. i zostały ogłoszone na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Połaniec.

W proces konsultacji włączono mieszkańców, sąsiadujące gminy, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. W toku konsultacji społecznych uwagi i wnioski zostały złożone przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie i zostały one uwzględnione w ww. dokumencie. Raport z konsultacji społecznych został udostępniony w ciągu 30 dni od dnia ich zakończenia na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Połaniec.

6. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Gmina Połaniec położona jest w znacznej odległości od granic kraju. Z tego powodu nie było wymagane przeprowadzenie postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, a realizacja działań zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2021-2030 ma charakter lokalny. Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływania określonych zadań inwestycyjnych poza granice administracyjne gminy.

7. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Realizacja założeń dokumentu wymaga przeprowadzenia monitoringu skutków wdrażania strategii, który umożliwi ocenę stopnia jego wdrażania, a w przypadku zmian uwarunkowań lub poszczególnych celów w perspektywie czasu, pozwala na wprowadzenie odpowiednich zmian. Wykonawcą i podmiotem odpowiedzialnym za monitoring jest Urząd Gminy Połaniec. W celu kompleksowego monitorowania strategii, istotny jest dobór wskaźników przypisanych dla danych celów strategicznych, dzięki którym możliwe będzie przeprowadzenie analizy realizacji dokumentu. Ponadto rekomenduje się opracowywanie corocznych sprawozdań z wdrażania strategii rozwoju, obejmujących następujące informacje:

- na jakim etapie realizacji postanowień strategii rozwoju znajduje się gmina,
- cele, które udało się zrealizować,
- wartości danych wskaźników i przeznaczonych kwot finansowych.

Sugeruje się, aby sprawozdania te zostały zawarte w corocznych raportach o stanie gminy. Proponuje się również powołanie zespołu, odpowiadającego za monitoring skutków postanowień dokumentu.